

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ  
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

# ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ

*Електронний науково-практичний журнал*

**Випуск 50**



Видавничий дім  
«Гельветика»  
2020

**Головний редактор:**

**Шапошников Костянтин Сергійович** – доктор економічних наук, професор.

**Члени редакційної колегії:**

**Барна Марта Юріївна** – доктор економічних наук, професор.

**Велькі Януш** – доктор економічних наук, професор.

**Гавкалова Наталія Леонідівна** – доктор економічних наук, професор.

**Гальцова Ольга Леонідівна** – доктор економічних наук, професор.

**Дзієканські Павел** – доктор економічних наук, професор.

**Коваль Віктор Васильович** – доктор економічних наук, професор.

**Маргасова Вікторія Геннадіївна** – доктор економічних наук, професор.

**Стеблянко Ірина Олегівна** – доктор економічних наук, професор.

**Ситнік Інесса Василівна** – доктор економічних наук, професор.

**Піллелієне Ліна** – доктор економіки, професор маркетингу.

**Пономаренко Тетяна Вадимівна** – доктор економічних наук, професор.

**Електронна сторінка видання – [www.market-infr.od.ua](http://www.market-infr.od.ua)**

**Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»  
включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук  
(Категорія «Б») на підставі Наказу МОН України від 28 грудня 2019 року № 1643 (Додаток 4)**

*Галузь науки: економічні.*

*Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування;*

*072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг;  
076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 241 – Готельно-ресторанна справа;  
242 – Туризм; 292 – Міжнародні економічні відносини.*

**Затверджено до поширення через мережу Internet відповідно до рішення вченої ради  
Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій  
(від 28 грудня 2020 року протокол № 12)**

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ  
У ПІДСИСТЕМАХ ОБЛІКУ

## PROBLEM ISSUES OF DEPRECIATION IN ACCOUNTING SUBSYSTEMS

У статті досліджено сутність, роль та основні аспекти амортизації необоротних активів у бухгалтерському та податковому обліку, а також зміни, що відбулися в обліку амортизації у зв'язку з уведенням у дію змін до Податкового кодексу України. Визначено основні нормативні акти, що регулюють нарахування амортизації на підприємствах України. Проведено оцінку методичних аспектів нарахування амортизації основних засобів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Проаналізовано новації в нарахуванні амортизації, що визвано Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві». Доведено, що податкові новації потребують перегляду документування операцій з обліку амортизації, що забезпечить точність та достовірність розрахункових даних відповідно до вимог чинного законодавства. Запропоновано вдосконалення деяких документів, які дадуть змогу скоротити час на обробку облікової первинної інформації та зроблять більш легкою роботу бухгалтера під час перевірки записів у реєстрах обліку.

**Ключові слова:** амортизація, методи нарахування, податкові новації, підходи до нарахування, мінімально допустимі строки, документування.

В статье исследованы сущность, роль и основные аспекты амортизации основ-

ных средств в бухгалтерском и налоговом учете, а также изменения, произошедшие в учете амортизации в связи с введением в действие изменений в Налоговый кодекс Украины. Определены основные нормативные акты, регулирующие начисление амортизации на предприятиях Украины. Проведена оценка методических аспектов начисления амортизации основных средств по национальным и международным стандартам бухгалтерского учета. Проанализированы новации в начислении амортизации, вызванные Законом Украины «О внесении изменений в Налоговый кодекс Украины относительно усовершенствования администрирования налогов, устранения технических и логических неувязок в налоговом законодательстве». Доказано, что налоговые новации требуют пересмотра документирования операций по учету амортизации, чтобы обеспечить точность и достоверность расчетных данных в соответствии с требованиями действующего законодательства. Предложено усовершенствование некоторых документов, которые позволят сократить время на обработку учетной первичной информации и сделают более легкой работу бухгалтера при проверке записей в регистрах учета.

**Ключевые слова:** амортизация, методы начисления, налоговые новации, подходы к начислению, минимально допустимые сроки, документирование.

УДК 657.372.32

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct50-45>

**Новицька В.Є.**

магістрант  
Одеський національний  
економічний університет

**Артюх О.В.**

д.е.н., доцент,  
доцент кафедри бухгалтерського обліку  
та аудиту  
Одеський національний  
економічний університет

**Novitska Viktoriia**

Odessa National University of Economics

**Artiukh Oksana**

Odessa National University of Economics

*The article examines the essence, role and main aspects of depreciation of fixed assets in accounting and tax accounting, as well as the changes that have occurred in the accounting of depreciation in connection with the introduction of changes to the Tax Code of Ukraine. The main normative acts governing the accrual of depreciation at the enterprises of Ukraine have been determined. The methodological aspects of depreciation of fixed assets were assessed in accordance with national and international accounting standards. Analyzed the innovations in the calculation of depreciation caused by the Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the improvement of tax administration, elimination of technical and logical discrepancies in tax legislation." It has been proved that tax innovations require a revision of the documentation of depreciation accounting operations in order to ensure the accuracy and reliability of the calculated data in accordance with the requirements of the current legislation. The state of reproduction of non-current assets of enterprises is investigated. Theoretical and practical aspects of accrual and use of depreciation to ensure the reproduction and renewal of non-current assets are identified. The peculiarities of depreciation of non-current assets in accordance with national and international legislation are revealed. Approaches to depreciation are considered and recommendations on the choice of depreciation method are given. Improvement of some documents has been proposed, which will reduce the time for processing accounting primary information and make it easier for an accountant to check records in accounting registers. The development of scientific views of scientists on the calculation of depreciation and amortization of non-current assets in general and in terms of fixed assets, other non-current tangible assets and intangible assets is analyzed. The analysis of the modern depreciation policy was carried out in order to clarify the peculiarities of the construction of accounting and documentation of the depreciation process. Approaches have been developed to fully reflect these transactions in accounting, which will contribute to a more objective presentation of information on the degree of depreciation of non-current assets.*

**Key words:** depreciation, accrual methods, tax innovations, approaches to accrual, minimum time frame, documentation.

**Постановка проблеми.** У сучасних умовах господарювання у підприємств постійно існує необхідність висвітлення інформації про результати здійснення своєї діяльності. Так, суттєвою частиною даної інформації є інформація про стан активів підприємства, зокрема основних засобів. На підприємстві основні засоби зазвичай займають головну частину активів та мають неабиякий вплив на показники діяльності. Як показує практика, на мікроекономічному рівні система амортизації помилково розглядається як другорядна у вирішенні проблем відтворювального характеру,

оновлення фінансових ресурсів основних засобів. Інформація про нарахування амортизації необоротних активів відображається у підсистемах обліку, які мають деякі принципові відмінності. Саме вирішення проблематики наближення бухгалтерського та податкового обліку дасть змогу уникнути неузгодженостей у системі обліку основних засобів під час визначення первісної, залишкової та ліквідаційної вартості, нарахування амортизації, що й зумовило вибір теми дослідження. До того ж не викликає сумніву той факт, що одним із чинників еко-номічного зростання більшості

промислових підприємств є формування та реалізація гнучкої амортизаційної політики, оскільки відомо, що амортизаційні відрахування займають провідне місце у структурі джерел фінансування відтворення основних засобів [1, с. 80].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблеми бухгалтерського та податкового обліку основних засобів нарахування амортизації було досліджено у наукових працях багатьох учених, зокрема: А.М. Белоусова, Ф.Ф. Бутинця, М.Т. Білухи, С.Ф. Голова, Л.В. Горбачової, В.О. Короленко, А.О. Касич, С.М. Леуської, Т.Г. Мельника, Ю.В. Макієнка, В.Г. Швеця, Н.М. Шмиголя, О.М. Колеснікової, В.М. Медведєва, О.Ф. Кирилук. Результати їхніх досліджень мають велике значення для розвитку теорії та практики бухгалтерського обліку. Проте проблеми відображення розбіжностей бухгалтерського та податкового обліку основних засобів і амортизаційних нарахувань залишаються невирішеними.

У дослідженнях є багато відповідей на проблемні питання обліку амортизації. Проте серед науковців немає єдиних поглядів на сутність амортизації та її роль у механізмі відтворення основних засобів. На нашу думку, недостатньо вивчені й потребують подальшого дослідження питання доцільності вибору конкретного методу амортизаційних відрахувань, їх використання як фінансового джерела, а також вплив на зміну фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

**Постановка завдання.** Метою дослідження є виявлення проблемних аспектів нарахування амортизації необоротних активів у підсистемах обліку та шляхів їх вирішення у світлі сучасних податкових змін.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Розгляд господарського обліку як елемента складнішої системи управління підприємством є

превалюючим у профільних облікових дослідженнях упродовж останніх десятиліть через зрозумілість та обґрунтованість класичних економічних теорій, базованих на принципах і положеннях системології. Згідно із цим підходом, облік є підсистемою системи управління підприємством і водночас функцією менеджменту. Своєю чергою, господарський облік теж складається з низки підсистем зі своїми специфічними функціями. Під підсистемою розуміється частина системи, виокремлена за певною ознакою, яка відповідає конкретним цілям і завданням управління, або складова, проте відносно самостійна частина системи, що реалізує певні функції управління [2, с. 170]. Головними підсистемами господарського обліку є бухгалтерський, статистичний, управлінський, податковий облік. Склад системи господарського обліку наведено в табл. 1.

Підсистеми управлінського, статистичного та податкового обліку взаємодіють між собою. Взаємозв'язок здійснюється за допомогою постійно циркулюючого потоку економічної інформації, яка проникає в кожен підсистему бухгалтерського обліку для подальшої обробки елементами системи. Взаємодія здійснюється між підсистемами фінансового обліку та управлінського обліку, а також між підсистемами фінансового обліку та податкового обліку в такий спосіб, що оброблена в підсистемі фінансового обліку інформація є одночасно вихідною для складання фінансової звітності, а вхідною – для інших підсистем [4, с. 50]. Ураховуючи це, розглянемо основні аспекти нарахування амортизації основних засобів і різних підсистемах обліку.

Сьогодні можна визначити три основні підходи до розкриття сутності амортизації (рис. 1).

Головними нормативними документами, які визначають суть амортизації та регламентують

Таблиця 1

Склад інтегрованої системи господарського обліку діяльності суб'єкта

Ознаки	Підсистеми обліку			
	Бухгалтерський	Управлінський	Статистичний	Податковий
Об'єкт обліку та звітності	Операції господарської діяльності	Окремі напрями фінансово-господарської діяльності (здебільшого виробничої)	Соціально-економічні явища та процеси господарської діяльності	Операції господарської діяльності, що є об'єктами оподаткування
Елементи методу обліку	Документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, рахунки й подвійний запис, баланс і узагальнення даних на звітну дату		Документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, узагальнення даних на звітну дату	
	-	(для внутрішньо-господарського обліку)	рахунки й подвійний запис – для певних форм звітності	-
Використання вимірників	Вартісні, кількісні (обмежено)	Вартісні, кількісні, натуральні, якісні, трудові	Вартісні, кількісні, натуральні, якісні, трудові	Вартісні

Джерело: розроблено за [3, с. 133]

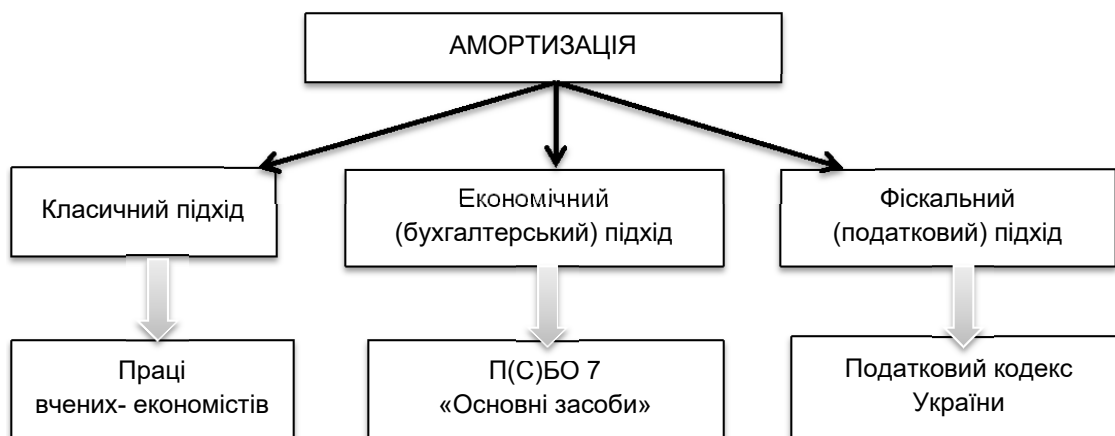


Рис. 1. Концептуальні підходи до розкриття сутності амортизації

Джерело: розроблено за [7, с. 917]

процес нарахування амортизації основних засобів, є П(С)БО 7 «Основні засоби» [5] та Податковий кодекс України [6].

Національні стандарти бухгалтерського обліку розроблялися з урахуванням вимог міжнародних стандартів та особливостей ведення господарської діяльності в Україні, саме тому національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку основних засобів мають як спільні моменти, так і низку відмінностей.

Суть амортизації за стандартами бухгалтерського обліку полягає у систематичному розподілі вартості об'єкта основних засобів, яка підлягає амортизації, протягом терміну його корисної експлуатації.

Зазначимо, що початком упровадження в облік і звітність українських підприємств міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ/МСБО) став 2007 р. Відтоді виникає усе більше розбіжностей щодо сутності амортизаційної політики як процесу розроблення норм і правил нарахування амортизації та встановлення порядку використання амортизаційного фонду між МСБО та національними стандартами [8]. Виникають проблеми щодо встановлення термінів корисного використання основних засобів, вибору методу нарахування амортизації (так, у П(С)БО 7 для

нарахування амортизації передбачено п'ять основних методів, у МСБО 16 – три методи).

Основні методичні аспекти нарахування амортизації основних засобів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку наведено на рис. 2.

Отже, у результаті порівняння встановлено як загальні, так і відмінні риси щодо надання інформації про амортизацію за П(С)БО і МСБО. Підсумовуючи вищесказане, зробимо висновок, що неможливо відразу привести в дію міжнародний досвід на вітчизняний ринок. Як бачимо, П(С)БО 7 та МСБО 16 [10] мають значну кількість суттєвих відмінностей.

Методи, які використовуються в інших країнах, представлено в табл. 2.

У всіх країнах, що зазначені в таблиці, використовується лінійний (прямолінійний) метод амортизації основних засобів, який передбачає, що актив споживається рівномірно протягом усього періоду експлуатації. Даний метод найпростіший в обчисленні, а отже, є найбільш поширеним.

Варто зазначити, що посилення ролі амортизації як потужного внутрішнього джерела інвестиційних ресурсів підприємств потребує змін в обліковому та податковому законодавстві.

Таблиця 2

Методи нарахування амортизації у різних країнах

Метод	Прямолінійний	Зменшення залишкової вартості	Прискореного зменшення залишкової вартості	Кумулятивний	Виробничий	Інші
Країна	Україна Росія, Польща, Португалія, Франція, Данія, Бельгія	Україна, Росія, Польща, Німеччина, Японія, Велика Британія	Україна, США	Україна	Україна	Росія (пропорційний) Польща (природний) Канада (метод системи меж)

Джерело: розроблено за [11–13]

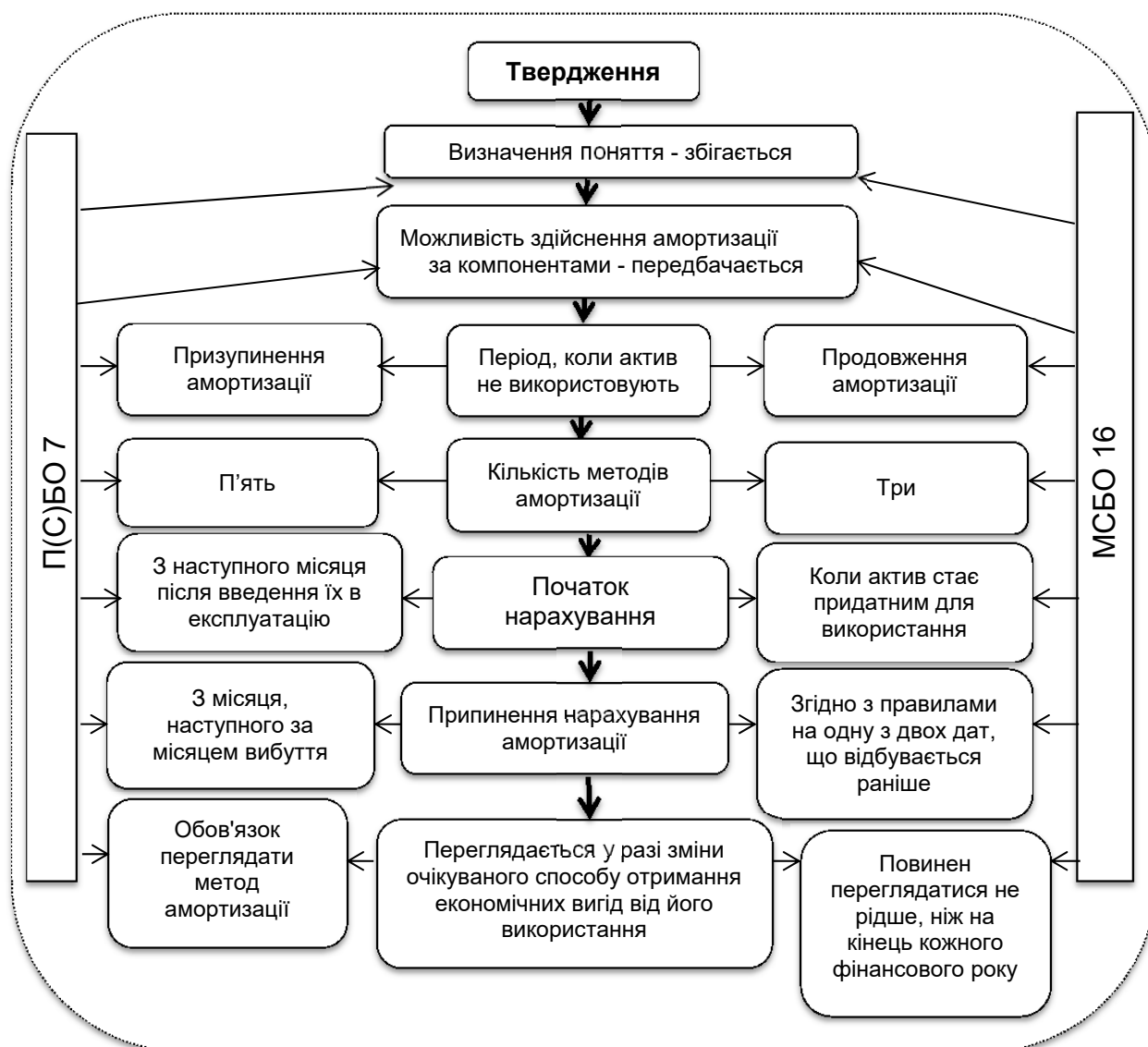


Рис. 2. Амортизаційні нарахування: порівняльний аспект П(С)БО і МСБО

Джерело: розроблено за [9]

Також вважаємо, що нормативні зміни необхідні для контролювання амортизаційних відрахувань, спрямованих на потреби відтворення основних засобів за допомогою податкових важелів впливу. Зауважимо, що з прийняттям Податкового кодексу України здійснено значний крок до усунення принципових відмінностей у бухгалтерському та податковому обліку амортизації.

16 січня 2020 р. був прийнятий Закон України № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» [14], який набрав чинності з 23.05.2020. Законом внесений 4 розділ ПКУ пункт 43. Згідно з чинним законодавством, платники податку на прибуток мають право використати скорочені мінімальні строки під час розрахунків податкової амортизації основних засобів – МДСА (рис. 3).

Підприємства мають право для вибору прискорених МДСА за дотримання наведених вимог (рис. 4).

Якщо підприємство в якомусь періоді порушує хоча б одну з вищезазначених вимог, воно втрачає право на вибір прискорених МДСА.

За П(С)БО 7 для українських підприємств передбачено застосування таких методів амортизаційних нарахувань: прямолінійного, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного, виробничого. Виробничий метод на відміну від інших до 23.05.2020 законодавчо не був дозволений для цілей податкового обліку. З уведенням змін до ПКУ для зазначених цілей дозволяється застосування будь-якого з методів амортизаційних нарахувань, передбачених національними стандартами. Підприємства, які бажають перейти на виробничий метод амортизаційних нарахувань, повинні



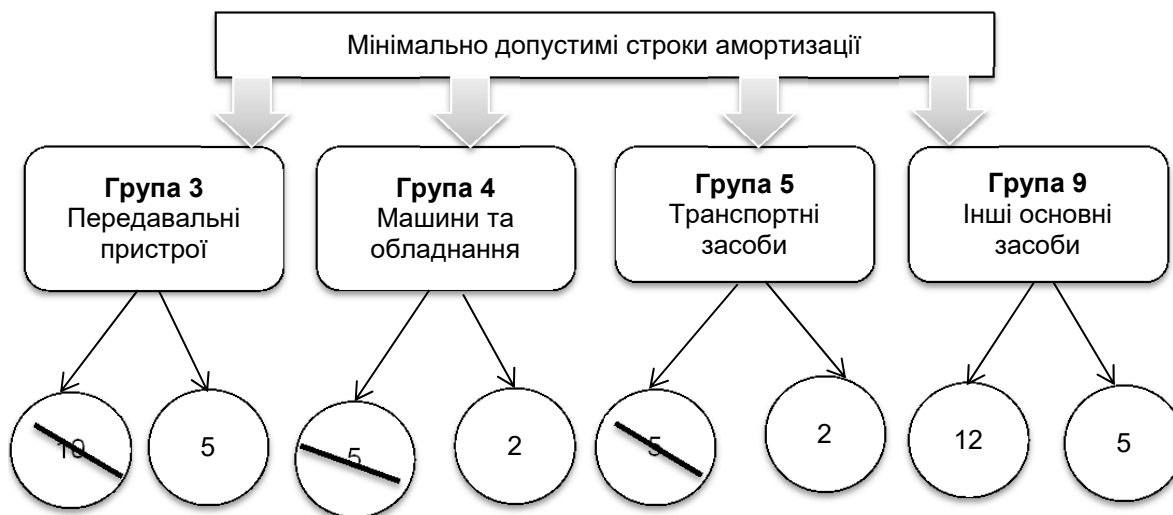


Рис. 3. Мінімальні строки амортизації основних засобів за ПКУ

Джерело: розроблено за [14]

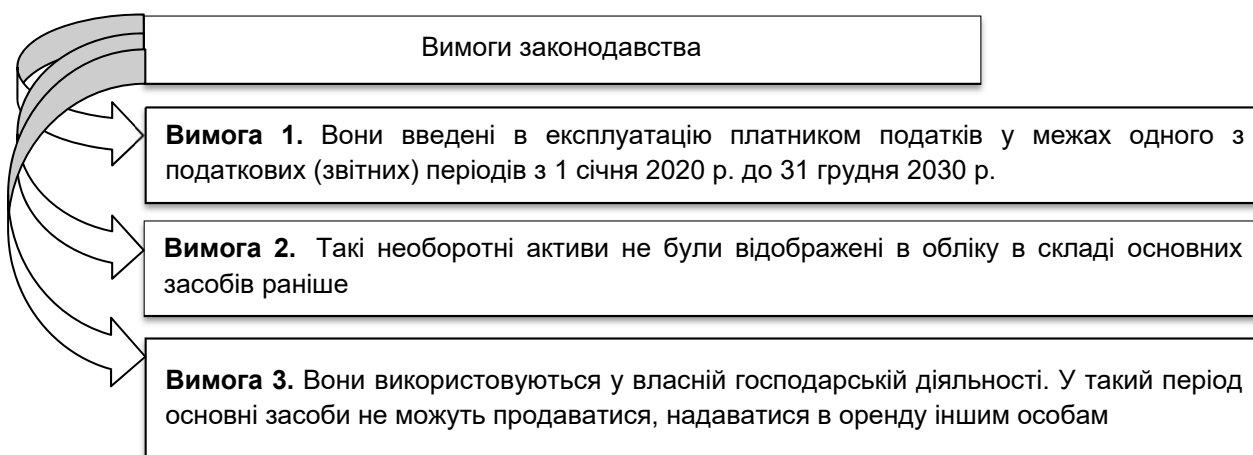


Рис. 4. Вимоги до прискорених МДСА основних засобів

Джерело: розроблено за [14]

здійснити проведення інвентаризації визначених об'єктів основних засобів станом на перше число одного з трьох кварталів 2020 р. та вирівнювання загальної балансової бухгалтерської вартості і загальної балансової (залишкової) вартості цих об'єктів за даними податкового обліку. Уважаємо, що ці нововведення сприятимуть підвищенню технічного рівня виробництва, вдосконаленню технологій, зниженню собівартості продукції, максимізації прибутку та активізації інвестиційної діяльності підприємств.

При цьому запровадження змін до Податкового кодексу України вимагає повного перегляду системи документування операцій з обліку амортизації, оскільки він вводить обмеження щодо терміну використання об'єкта з метою продовження строку нарахування амортизації на основні засоби. Необхідність удосконалення інформативності первинних документів зумовлена ще й тим, що вони

втратили свій початковий зміст та не задовольняють вимоги користувачів інформації стосовно системи амортизаційної політики підприємства в напрямі нарахування й ефективності використання амортизаційних коштів.

Науковці по-різному трактують своє бачення вдосконалення документального оформлення порядку нарахування та розподілу сум амортизації. Аналіз документального оформлення порядку первинного обліку нарахування амортизації основних засобів свідчить про необхідність формування таких документів для нарахування амортизації, які забезпечать точність та достовірність розрахункових даних відповідно до вимог чинного законодавства. Так, на думку окремих дослідників, інвентарна картка є уніфікованим документом для нарахування амортизації на основні засоби, який потребує вдосконалення. Погодимось з авторами щодо рекомендації розширити даний документ

додатками, диференційованими за методами амортизаційних нарахувань [15, с. 99]. У цих додатках здійснюватиметься розрахунок вартості, що амортизується, зазначатиметься термін корисного використання об'єкта, визначатимуться щорічні суми амортизації, а також проводитиметься розрахунок норми амортизації на одиницю робіт.

#### Висновки з проведеного дослідження.

Податкові новації потребують перегляду документування операцій з обліку амортизації, що забезпечить точність та достовірність розрахункових даних відповідно до вимог чинного законодавства. Запропоновані вдосконалення деяких документів дадуть змогу скоротити час на обробку облікової первинної інформації та зроблять більш легкою роботу бухгалтера під час перевірки записів у реєстрах обліку.

До того ж варто відзначити, що, незважаючи на кардинальні зміни податкового законодавства, питання обліку амортизації необоротних активів і досі залишається відкритим через відмінності нарахування амортизації необоротних активів за правилами бухгалтерського обліку та оподаткування.

#### БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Zhuk V., Trachova D. Conception of regional-informational depreciation policy protection. Materials of International Symposium «Romania in the Year of the Centenary. The European and global socio-economic Context». Bucharest (Romania), 2018. P. 666–677.
2. Височан О.С., Сенів Х.А. Функціонал підсистеми бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2019. Вип. 36. С. 169–175.
3. Левицька С.О. Організація обліку діяльності суб'єктів як синергетичний процес інформаційного забезпечення їх менеджменту. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. Вип. 1. С. 133–139. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRNznpuoa\\_2016\\_1\\_27](http://nbuv.gov.ua/UJRNznpuoa_2016_1_27) (дата звернення: 08.12.2020).
4. Штик Ю.В. Формування інтегрованої звітності в умовах використання сучасних комп'ютерних бухгалтерських програм. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 5/3. С. 49–53.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92, з останніми змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 379 від 16.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 08.12.2020).
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 08.12.2020).
7. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. *Вісник Мукачівського державного університету*. 2018. Вип. 18. С. 915–921.

8. Селіванова Н.М., Попович К.Ф. Оцінка міжнародного досвіду нарахування амортизації основних засобів. *Економіка: реалії часу*. 2019. № 2(42). С. 63–70. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2019/n2.html> (дата звернення: 08.12.2020).

9. Шмиголь Н.М., Макієнко Ю.В. Аналіз закордонного досвіду у сфері методів нарахування амортизації. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16). С. 98–105.

10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: затверджено Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2014. URL: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929\\_014](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014) (дата звернення: 08.12.2020).

11. Gutsalenko L., Wasilewski M., Mulyk T., Marchuk U., Mulyk Y. Accounting control of capital investment management: realities of Ukraine and Poland. *Economic Annals-XXI*. 2018. V. 170. № 3–4. P. 79–84.

12. Nomura K., Sugab Y. Measurement of Depreciation Rates using Microdata from Disposal Survey of Japan. July 28, 2018. URL: <http://www.iariw.org/copenhagen/suga.pdf> (дата звернення: 08.12.2020).

13. Короленко В.О. Особливості обліку основних засобів за національними та міжнародними стандартами. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2018. Т. 2. № 10. С. 183–187.

14. Закон України від 16 січня 2020 р. № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (дата звернення: 08.12.2020).

15. Кравченко М.В., Кошеляк А.О. Переваги, недоліки та оптимізація методики первинного обліку нарахування амортизації в аграрних підприємствах. *Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. 2018. Вип. 21. С. 677–680.

#### REFERENCES:

1. Zhuk V., Trachova D. (2018) Conception of regional-informational depreciation policy protection. Materials of International Symposium «Romania in the Year of the Centenary. The European and global socio-economic Context». Bucharest (Romania), pp. 666–677.
2. Vysochan O.S., Seniv K.A. (2019) Funktsionalni pidsystemy bukhgalterskoho obliku v torhivelnnykh pidpryyemstvakh [Functionality of accounting subsystem in trade enterprises]. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Economics and Management Series*, vol. 36, pp. 169–175.
3. Levytska S.O. (2016) Orhanizatsiya obliku diyalnosti subyekiv yak synerhetychyy protses informatsynoho zabezpechennya yikh menedzhmentu [Organization of accounting activities as process of their information provision management]. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Economics Series*, no. 1, pp. 133–139. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa\\_2016\\_1\\_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2016_1_27) (accessed 8 December 2020).
4. Shtyk Y.V. (2017) Formuvannya intehrovanoi zvitnosti v umovakh vykorystannya suchasnykh kompyuternykh bukhgalterskykh prohram [Creating an integrated statements under using the modern computer



accounting software]. *Economics, finance, law*, no. 5/3. pp. 49–53.

5. Polozhennya (standart) bukhhalterskoho obliku 7 «Osnovni zasoby»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27.04.2000 r. № 92, iz ostannimy zminamy, vnesenymy z hidno z Nakazom Ministerstva finansiv № 379 vid 16.09.2019 r. [Principle (standard) of accounting 7 «Fixed assets»]. Database «Legislation of Ukraine». Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (accessed 08 December 2020).

6. Podatkovyy kodeks Ukrainy: vid 02.12.2010 r. № 2755-VI zi zminamy ta dopovnennyamy [Tax code of Ukraine]. Database «Legislation of Ukraine». Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (accessed 08 December 2020).

7. Kasych A.O., Leuska S.M. (2018) Porivnyalnyy analiz vyznachennya osnovnykh zasobiv za mizhnarodnyy ta natsional'nyy standartamy [Comparative analysis of determination of basic means of international and national standards]. *Mukachevo State University*, vol. 18, pp. 915 – 921.

8. Selivanova N.M., Popovych K.F. (2019) Otsinka mizhnarodnoho dosvidu narakhuvannya amortyzatsii osnovnykh zasobiv [Evaluation of international experience in the accrual and accounting of fixed assets depreciation]. *Economics: time realities. Scientific journal*, no. 2 (42). Available at: <http://economics.opu.ua/files/archive/2019/n2.html> (accessed 08 December 2020).

9. Shmyhol N.M., Makiyenko YU.V. (2019) Analiz zakordonnoho dosvidu u sferi metodiv narakhuvannya amortyzatsiyi [Analysis of foreign experience in the field of depreciation methods]. *Priazovsky Economic Bulletin*, vol. 5(16), pp. 98–105.

10. Mizhnarodnyj standart bukhhalterskogo obliku 16 «Osnovni zasoby» [International Accounting

Standard 16 «Fixed assets»]. Database «Legislation of Ukraine». Available at: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929\\_014](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014) (accessed 08 December 2020).

11. Gutsalenko L., Wasilewski M., Mulyk T., Marchuk U., Mulyk Y. (2018) Accounting control of capital investment management: realities of Ukraine and Poland. *Economic Annals-XXI*, no. 3-4, pp. 79–84.

12. Nomura K., Sugab Y. Measurement of Depreciation Rates using Microdata from Disposal Survey of Japan. July 28, 2018. Available at: <http://www.iariw.org/copenhagen/suga.pdf> (accessed 08 December 2020).

13. Korolenko V.O. (2018) Osoblyvosti obliku osnovnykh zasobiv za nacional'nyy ta mizhnarodnyy standartamy [Features of accounting for fixed assets according to national and international standards]. *Bulletin of Student Scientific Society of DonNU named after Vasyl Stus*, no. 10, pp. 183–187.

14. Zakon Ukrainy vid 16 sichnya 2020 roku № 466 «Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennya administruvannya podatkov, usunennya tekhnichnykh ta lohichnykh neuzhodzhenostey u podatkovomu zakonodavstvi» [Law of Ukraine of January 16, 2020 № 466 «On Amendments to the Tax Code of Ukraine to improve tax administration, eliminate technical and logical inconsistencies in tax legislation»]. Database «Legislation of Ukraine». Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (accessed 08 December 2020).

15. Kravchenko M.V., Koshelyuk A.O. (2018) Perevahy, nedoliky ta optymizatsiya metodyky pervynnoho obliku narakhuvannya amortyzatsiyi v ahrarnykh pidpryemstvakh [The benefits, weaknesses and optimization of the methods of the primary account of mortarization of agricultural enterprises]. *Mykolayiv National University named after V.O. Sukhomlinsky*, vol. 21. pp. 677–680.

## ЗМІСТ

### РОЗДІЛ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

<b>Волошко Н.О., Шахова Ю.С.</b> АНАЛІЗ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	3
<b>KyfaK Andriy, Glebova Diana</b> IMPACT OF INTERNATIONAL INVESTMENT POSITION FOR THE EU.....	8
<b>Редько В.Є., Росошик Ю.С.</b> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ВЕЛОСИПЕДНОГО ТУРИЗМУ.....	15
<b>Чалюк Ю.О.</b> ЦИФРОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КРАЇН.....	22
<b>Шендерова А.Р., Копич Р.І., Якубовський С.О.</b> ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ І МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ КИТАЮ ЗА 2016–2020 .....	31

### РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

<b>Абрамова М.В., Носирєв О.О., Мотрунич І.І.</b> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИПЛІКАТИВНОЇ МОДЕЛІ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ «СЕЗОННОЇ КОМПОНЕНТИ».....	37
<b>Calugareanu Irina</b> RISK MANAGEMENT AND RISKS MITIGATION STRATEGIES FOR PUBLIC-PRIVATE PROJECT MANAGEMENT.....	44
<b>Нетудихата К.Л.</b> ІНСТРУМЕНТИ СТРУКТУРНО-ІНСТИТУЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ.....	49
<b>Сергієнко В.І.</b> ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	54
<b>Соколюк К.Ю., Мільчева В.В., Бондарчук Д.О.</b> ІНВЕСТУВАННЯ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	59
<b>Супрунчук В.В., Ткачук В.І.</b> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	64
<b>Chornopyska Nataliya, Stasiuk Kateryna</b> UKRAINIAN RAILWAY INFRASTRUCTURE: STATIONS CLOSURE EFFECTS.....	70

### РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

<b>Батченко Л.В., Гончар Л.О., Олексюк А.О.</b> ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ АДМІНІСТРУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМНО-СТРУКТУРНИЙ ПІДХІД.....	75
<b>Борисенко О.С., Фісун Ю.В., Ткаченко А.Я.</b> ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГОВИХ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЙ ЯК СКЛАДНИК МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЙНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ ПІДПРИЄМСТВА.....	85
<b>Галайда Т.О., Горошко Д.В.</b> ГРЕЙДУВАННЯ У МОДЕЛЯХ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	92
<b>Галасюк С.С., Мартинова Н.С.</b> МОНІТОРИНГ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ У СВІТІ.....	98
<b>Голіцин А.М., Омельчишина О.В.</b> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	106
<b>Дивнич О.Д.</b> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	113
<b>Івашко Л.М., Мошан А.Т.</b> РАЦІОНАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ УПРАВЛІННЯ.....	121

<b>Коломицева О.В., Васильченко Л.С., Бурцева Т.І.</b> УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ РИТЕЙЛУ.....	<b>130</b>
<b>Майборода Г.О.</b> ФАКТОРИ МАКРОСЕРЕДОВИЩА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	<b>135</b>
<b>Маковоз О.С., Гайдук Г.О.</b> КРЕАТИВНІСТЬ ПОТЕНЦІАЛУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	<b>140</b>
<b>Мендела І.Я., Катренич Ю.С.</b> ФУД-АГРЕГАТОРИ НА РИНКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	<b>145</b>
<b>Невмержицька С.М., Цалко Т.Р.</b> ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІТ-ЗВ'ЯЗКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ.....	<b>148</b>
<b>Обіход С.В., Ткачук В.О., Омельчук О.М.</b> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ.....	<b>155</b>
<b>Павлов О.І., Дідух С.М., Кушнір О.І.</b> СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ХОЛДИНГІВ .....	<b>161</b>
<b>Пушка О.С., Абрамова А.Г., Мирошник Ю.А.</b> СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ГОТЕЛІВ ТА БАРИВ В УКРАЇНІ .....	<b>170</b>
<b>Русіян О.А.</b> СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	<b>174</b>
<b>Соколова Г.Б.</b> НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	<b>182</b>
<b>Сотніков Ю.М., Бутенко А.А.</b> МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	<b>189</b>
<b>Ткачук Г.Ю., Бужимська К.О.</b> РОЗВИТОК ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СКЛАДНИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	<b>192</b>
<b>Хадарцев О.В.</b> БІЗНЕС-МОДЕЛЬ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ БАЗИС СУТНОСТІ ПОСЕРЕДНИЦТВА НА ТОВАРНОМУ РИНКУ.....	<b>198</b>
<b>Хаустова К.М., Бойко В.С.</b> ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ .....	<b>204</b>
<b>Шевченко-Перепьолкіна Р.І.</b> МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ: ВПЛИВ КОРОНАВІРУСУ.....	<b>209</b>
<b>Шикіна О.В., Гончаренко Я.Є., Ремігайло І.Ю.</b> ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ.....	<b>213</b>
<b>Шіковець К.О., Квіта Г.М., Шинкаренко А.Ю.</b> БІЗНЕС-АНАЛІЗ РИНКУ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНИ.....	<b>220</b>
<b>Шпортюк Г.Ю., Савич Е.С.</b> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СТИМУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	<b>224</b>
<b>Шульженко І.В., Павлик Л.Л., Алейнікова В.С.</b> УПРАВЛІННЯ ОНЛАЙН-РЕПУТАЦІЄЮ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	<b>230</b>
<b>РОЗДІЛ 4. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА</b>	
<b>Холодницька А.В., Кириєнко Є.М.</b> ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНИХ ТА МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ.....	<b>235</b>
<b>РОЗДІЛ 5. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ</b>	
<b>Грубляк О.М., Жаворонок А.В., Холявко Н.І.</b> ОЦІНКА РІВНЯ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	<b>240</b>

<b>Куряча Н.В., Лігерко Ю.В.</b> СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	<b>249</b>
--	------------

## **РОЗДІЛ 6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ**

<b>Бабінська С.Я.</b> РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ДЖЕРЕЛА ЇЇ ОТРИМАННЯ У ПРОЦЕСІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	<b>254</b>
<b>Гаркуша С.А.</b> ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	<b>259</b>
<b>Жадан Т.А., Мельник О.В.</b> РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ.....	<b>263</b>
<b>Новіцька В.Є., Артюх О.В.</b> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ У ПІДСИСТЕМАХ ОБЛІКУ.....	<b>268</b>
<b>Поліщук О.М., Бобко В.В., Мельник В.В.</b> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ДЕБІТОРАМИ.....	<b>275</b>
<b>Сидоренко О.О.</b> ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ В БАНКАХ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	<b>280</b>
<b>Шейгус М.І., Шевчук С.В.</b> ОСББ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ СПІЛЬНОГО МАЙНА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ: АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	<b>285</b>